

Ministerie van Landbouw,  
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Vogelbescherming Nederland  
T.a.v. de heer F. Wouters  
Postbus 925  
3700 AX ZEIST

**Directoraat-generaal Natuur,  
Visserij en Landelijk gebied**

**Bezoekadres**  
Bezuidenhoutseweg 73  
2594 AC Den Haag

**Postadres**  
Postbus 20401  
2500 EK Den Haag

**Overheidsidentificatienr**  
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)  
F 070 378 6100 (algemeen)  
[www.rijksoverheid.nl/Inv](http://www.rijksoverheid.nl/Inv)

Datum

Betreft Reactie Vogelbescherming op (tussen)evaluatierapport  
"Stelselvernieuwing in uitvoering"

**Ons kenmerk**  
**Uw kenmerk**  
706-21

Geachte heer Wouters,

Graag zeg ik u dank voor uw reactie op de (tussen)evaluatie van het stelsel Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb). Uw reactie geeft blijk van uw betrokkenheid en ideeën om het ANLb in de toekomst verder te verbeteren. Door middel van deze brief wil ik gebruik maken van de gelegenheid om een reactie te geven op uw appreciatie van de tussenevaluatie.

U geeft terecht aan dat de evaluatie geen conclusies bevat over de ecologische effectiviteit van het ANLb. De evaluatie gaat uitgebreid in op de achterliggende redenen waarom de ecologische effectiviteit van het nieuwe stelsel vijf jaar na de invoering in 2016 nog niet te beoordelen is. Uit de evaluatie komt naar voren dat het ANLb zich meer dan het vorige stelsel richt op de VHR-doelsoorten die voorkomen in het landelijk gebied, met name voor het leefgebied open grasland. De agrarische collectieven zetten hier de verspreidingsgegevens van doelsoorten en beheermonitoring in om het beheer doelgerichter te maken en in te zetten op de plekken waar weidevogels zich bevinden. Voor het leefgebied open akkerland zijn deze gegevens minder actueel beschikbaar en is het lastiger om de beste locaties te kiezen. De evaluatie signaleert dat de lange lijst met doelsoorten moeilijk hanteerbaar is in de praktijk en concludeert dat prioritering en onderlinge afstemming tussen provincies hier van belang is.

Het is mijn voornemen om in een volgende evaluatie, of zoveel eerder als mogelijk, de ecologische effectiviteit van het stelsel mee te nemen. De basis hiervoor vormt de beleidsmonitoring van de provincies. Ik ben hierover met de provincies in gesprek.

U geeft aan het van belang te vinden dat er meer transparantie komt over beheerafspraken, monitoring en verslaglegging bij collectieven en terreinbeheerders. Ik zal met de provincies en de agrarische collectieven verenigd in BoerenNatuur en terreinbeheerders in gesprek gaan over het delen van voortgangsrapportages die jaarlijks worden gemaakt. Ik deel met u het belang hiervan.

In uw brief stelt u vervolgens dat er geen duidelijkheid bestaat over doelen, instrumentarium en budget en verzoekt u om in het Nationaal Strategisch Plan

hierover helderheid te geven. Op dit moment ben ik, samen met provincies, waterschappen en andere betrokken partijen, volop bezig aan het opstellen van het Nationaal Strategisch Plan voor de nieuwe GLB-periode 2023-2027. Ik deel uw stelling dat er geen duidelijkheid bestaat over doelen, instrumentarium en budget overigens niet. De hoofddoelstelling van het ANLb is het vergroten van het doelbereik VHR en KRW. De evaluatie maakt duidelijk dat met alleen het ANLb de negatieve trend van veel doelsoorten niet doorbroken kan worden. Daarvoor is meer nodig, zoals bijvoorbeeld inrichtingsmaatregelen, waterbeheer, predatiebeheer, de inzet van grondinstrumentarium en gebiedsspecifieke kennis.

Uw verzoek om in kaart te brengen waar agrarisch natuurbeheer met prioriteit ingezet moet worden, heb ik gedeeld met de provincies. Zoals u bekend, en in de evaluatie is beschreven, stellen de provincies jaarlijks natuurbeheerplannen op waarin is aangegeven welke gebieden in aanmerking komen voor ANLb. In het gesprek met de provincies zal ik erop aandringen om meer focus aan te brengen in de leefgebieden. Dat is vooral gewenst voor de leefgebieden van de dooradering.

De lerende (tussen)evaluatie ANLb bevat een groot aantal belangrijke en nuttige aanbevelingen voor verbeteringen van het ANLb waarover ik graag met alle betrokken partijen in gesprek ga. Ik stel u voor dat mijn ambtenaren met uw medewerkers contact opnemen om te bespreken op welke wijze Vogelbescherming Nederland daaraan een bijdrage kan leveren.

Met vriendelijke groet,

Carola Schouten  
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit